

Tuttav Internet?

Internet ei unusta!

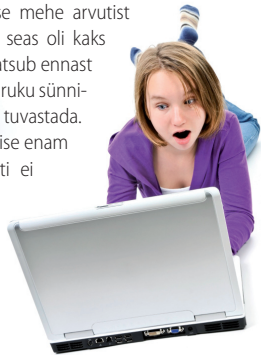
Internet on suhtluskeskkond nagu iga teinegi sinu elus, seega kehtivad seal samad viisakusreeglid ja suhtlusnormid, mis iga päev kehtima peaksid. Internetikeskkond ei taga ka anonüümsust, kuna kõik, mis sa seal teed või üles laed, salvestub automaatselt.

Samuti võib keegi sinu üles laetud pildi või faili endale ümber kopeerida samal hetkel, kui sina selle üles laadisid. Nii jääb su pilt või tekst igaveseks kellegi võõra kätte ning sa ei tea, mis ta sellega edasi teeb.

Piinlik videoklipp (reaalselt toimunud juhtumi põhjal)

Läbiotsimise käigus leiti 30-aastase mehe arvutist ja CD-plaatidelt lastepornot, mille seas oli kaks klippi, kus alla 14-aastane tüdruk katsub ennast veebikaamera ees. Klipi all oli ka tüdruku sünnikuupäev. Tüdruk suudeti videoklipis tuvastada. Tegemist oli 11-aastase tüdrukuga, kes ise enam mõne aasta tagust juhtumit hästi ei mäletanud. Ta oli lihtsalt ühe interneti-tuttava palvel end läbi veebikaamera näidanud. See klipp oli aga ringlusesse läinud ja nüüdseks olid seda klippi näinud juba paljud.

Ebasoovitav tegevus internetis

Mitmed tegevused internetis ei ole seadusega keelatud, kuid on ebasoovitavad põhjusel, et need võivad tuua sulle suurt hingevalu, kurvastust ja depressiooni, mille kõige hullemas staadiumis võid soovida isegi elust lahkuda. Sellisteks tegevusteks on näiteks enese paljalt või pesus pildistamine ja piltide internetti üles laadimine, aga ka juhtumid, kus sind võidakse elektrooniliste vahenditega kiusata (nt tehakse sinu fotost „naljapilte“, saadetakse kiuslikke sõnumeid, kästakse läbi suhtlusportaalide teha asju, mis sulle ei meeldi jne).

Fotode väljapressimine (reaalselt toimunud juhtumi põhjal)

Kahe tüdrukuga vanuses 16 ja 17 hakkas MSN-is suhtlema keegi isik, kes pakkus tööd pesumodellina ning palus saata endast pesuväel fotosid. Tüdrukud olid nõus ja saatsid endast nii riietega kui ka pesus fotod. Seejärel küsis võõras, et ehk tahaks tüdrukud hakata talle ka aktifotosid tegema. Üks tüdrukutest nõustus, kuna arvas, et aktipilt on kunstiline ja nende piltide eest saab suurema summa raha. Võõras, kellele ta fotod saatis, kinnitas, et alastifotod on ainult temale ülevaatamiseks ning lubas, et neid fotosid ei saadeta kuhugi edasi.

Kui tüdruk oli saatnud endast mõned alastifotod, hakkas võõras nõudma uusi pilte, kus oleks ka sõbranna peal. Võõras saatis internetist näidislinke, milliseid fotosid tüdrukud tegema peaksid.

Seejärel hakkas võõras uurima, kas ka sõbranna on nõus endast aktipilte saatma. Sõbranna ei olnud nõus. Siis riputas võõras pildid üles

rahvusvahelisele leheküljele ning kirjutas tüdrukutele, et kui nad fotosid juurde ei saada, näevad paljastavaid pilte kooli õppealajuhataja ja teised tuttavad, kuna ta paneb pildid üles rate.ee-sse ning veel mitmetele avalikele saitidele. Rohkem fotosid tüdrukud ei saatnud, kuid juhtum tõi neile palju pahandust, kuna võõras laadis pesuväel pildistatud tüdrukute pildid tõesti erinevatele internetilehekülgedele üles.

Vaata ette!

- ❗ Ära tee internetis tegusid, mis võivad teisi solvata ja neid kurvastada!
- ❗ Ära jaga anonüümsetes ja avalikes keskkondades enda kohta isiklikku informatsiooni (elukoht, täisnimi, telefoninumber jms)!
- ❗ Ära anna võõrastele oma paroole, PIN-koode vms!
- ❗ Ära usalda juhututtavaid ja võõraid!
- ❗ Ära lae üles alasti- või napolis riietuses pilte ja faile – ei endast ega oma sõpradest-tuttavatest!

Ebameeldiv kohtumine võõraga (reaalselt toimunud juhtumi põhjal)

Tallinnas elav meesterahvas võttis internetiportaali kaudu ühendust 13-aastase poisiga, kes elas koos vanaemaga. Poiss oli portaali üles pannud oma foto ja kontaktandmed. Suhtluse käigus kurtis poiss mehele oma muresid ning palus raha saata. Mees saatis. Seejärel kutsus mees poisi Tallinnasse külla ning saatis ka bussiraha. Poiss hakkas Tallinna vahet käima ning oli nõus olema raha eest mehega seksuaalkontaktis. Politseisse pöördus lapse vanaema, kellele tundusid kahtlased lapse Tallinnas-käigud ning suuremate rahasummade omamine.

Sama mees kontakteerus ka 12-aastase poisiga, kes oli oma kontaktandmed internetti üles pannud, ning peale mõningast suhtlemist kutsus poissi külla. Poiss rääkis loo vanematele ära, kes pöördusid politseisse. Kuna mees oli poisile ka pildi saatnud (küll ennast nooremaks valetades), tundis poiss ära sama mehe.

Keelatud on:

- ✘ Teise inimese laimamine ja narrimine ning teiste teadmata tema fotode töötlemine või nende teistele edasi saatmine.
- ✘ Võõra nime, andmete ja näopildi kasutamine veebikeskkonnas.
- ✘ Nõuda sinult erootiliste ja/või pornograafiliste piltide saatmist või neid sulle saata, kui oled noorem kui 14-aastane.
- ✘ Seksuaalvahekorra ettepaneku tegemine või sellele ahvatlemine, kui oled noorem kui 14-aastane.

Internetis tuleb säilitada teisi austav ja teistest hooliv suhtlusvorm. Nii nagu päriselus, kehtib ka internetis suhtlemise kuldreegel: **käitu ja suhtle internetis nii, nagu tahad, et sinuga internetis käitutakse ja suheldakse!**

Mis on küberkiusamine?

- ❓ Sõimamine ja ähvardamine õelate e-kirjade, tekstisõnumite jne kaudu.
- ❓ Ahistamine ja jälitamine erinevates portaalides.
- ❓ Isikliku informatsiooni ja saladuste levitamine.
- ❓ Teiste jäljendamine (kellegi teise nimel sõnumite ja e-kirjade saatmine, kommenteerimine).
- ❓ Internetilehe (koduleht, suhtluskeskkond) loomine kaaslase üle naermiseks, alavääristamiseks või vaenu õhutamiseks (libakontode tegemine).
- ❓ Ignoreerimine.
- ❓ Võõraste inimeste peksmise/löömise filmimine ja materjali levitamine internetis, eesmärgiks mõnitamine ja „naljatamine” (*happy slapping*).

Nõuandeid küberkiusamise korral

- ✅ Räägi juhtunust kellelegi, keda usaldad, kes toetab sind ja oskab aidata!
- ✅ Vaheta meiliaadress, sulge konto.
- ✅ Kui oled mõnel lehel või portaalis, kus on võimalik teavitada väärkasutamisest (*report abuse*), siis kasuta seda võimalust.
- ✅ Lõpeta igasugune omapoolne suhtlemine kiusajaga: ära vasta, blokeeri kasutaja, mine arvutist eemale jne.
- ✅ Säilita kindlasti ähvardavad SMSid ja e-kirjad, isegi siis, kui tahaksid need igaveseks unustada – neid materjale saab hiljem asitõendina kasutada.
- ✅ Mõtle hoolikalt, millist informatsiooni sa enda kohta internetti üles paned – sa ei tea kunagi, kes ja kuidas seda kasutab.

Nõuandeid küberkiusamise korral

- ✓ Ära näita oma salasõnu ega usalda võõrastele oma mobiilinumbrit.
- ✓ Kui sa näed, et kedagi teist kiusatakse, siis toeta ja abista teda.
- ✓ Mõtle enne, kui midagi internetis teed või kellegi kohta postitad. Mis sulle tundub hetkel naljakas, võib olla teisele solvav ning veelgi enam – see võib olla **seadusevastane!**

Lõpeta igasugune suhtlemine võõraga või kiusajaga!

Räägi kellelegi juhtunust!

Blokeeri konto ja võõras suhtleja!

Kuhu pöörduda?

Tihti ei soovita internetis toimunu korral kohe politseisse pöörduda, vaid tahetakse juhtunut arutada neutraalse inimesega. Selline hea võimalus on **lasteabi telefon 116111**.

Interneti väärjuhtumite teemal võib pöörduda ka **Tartu Laste Tugikeskusesse** (tel 7 484 666) ja **Tallinna Perekeskusesse** (tel 6 556 970).

Kui asi on tõsine, tuleb ühendust võtta lähima **politseijaoskonnaga**. Vihjeid toimuvast on võimalik edastada ka politsei koduleheküljel **www.politsei.ee** oleva meiliaadressi kaudu (saada vihje). Anonüümsete vihjete korral ei saa politsei sinuga ühendust võtta ega olukorda lahendama hakata, seega palun kirjuta sinna oma kontaktandmed.

Ennast aidates aitad ka teisi, kellel võib olla samasugune probleem!

Julge abi otsida!

Infot interneti turvalisuse kohta leiad järgmistelt aadressidelt:

laste.arvutikaitse.ee

www.peremeedia.ee

www.koolirahu.eu

www.assapauk.ee

lapsnetis.eesti.ee

Voldik valmis Põhja Politseiprefektuuri algatusel koostöös järgmiste partneritega:

Lastekaitse Liit, UNICEF, Microsoft Eesti, Sotsiaalministeerium, Tiigrihüppe SA,
Sertifitseerimiskeskus, Lasteabi telefon, Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus,

Vaata Maailma SA

PÕHJA POLITSEIPREFEKTUUR
NORTH POLICE PREFECTURE

